

OPINIA MERYTORYCZNO-DYDAKTYCZNA
programu nauczania przedmiotu *zajęcia praktyczno-techniczne*
w klasach 4-6 szkoły podstawowej

Zajęcia praktyczno-techniczne. Program nauczania dla klas 4–6 szkoły podstawowej autorstwa Małgorzaty Czuj został opracowany zgodnie z obowiązującą podstawą programową kształcenia ogólnego z 2026 roku, która w swojej treści stawia na rozwijanie umiejętności praktycznych, wytwórczości, edukacji projektowej oraz kształtowania postaw odpowiedzialności społecznej i ekologicznej.

Program jest przejrzysty i posiada logiczny układ treści. Zawiera wszystkie wymagane elementy, w tym: charakterystykę programu, profil absolwenta i absolwentki, cele kształcenia, treści nauczania, procedury osiągnięcia celów oraz kryteria oceniania. Pozwala to nauczycielowi na efektywne zaplanowanie procesu dydaktycznego.

W zgodzie z założeniami nowej podstawy programowej, program stawia na odejście od nauczania pamięciowego na rzecz rozwijania umiejętności praktycznych, krytycznego myślenia, współpracy w grupie i rozwiązywania stawianych problemów. Uczniowie stają się aktywnymi uczestnikami procesu edukacyjnego, którzy planują działania, podejmują decyzje, wykonują zadania praktyczne i dokonują oceny efektów własnej pracy. Bardzo widoczne w programie jest zabieganie o rozwijanie sprawczości uczniów. Autorka programu stwarza wiele sytuacji, umożliwiając samodzielne podejmowanie decyzji, planowanie działań oraz odpowiedzialność za wykonane zadania. Pozwala to budować poczucie własnej skuteczności oraz rozwijać samodzielność, a także przygotowuje uczniów do funkcjonowania w wymagającym współczesnym świecie.

Dobór treści kształcenia obejmuje zagadnienia związane z bezpieczeństwem pracy, materiałoznawstwem, projektowaniem i wykonywaniem prac technicznych, eksploatacją i konserwacją urządzeń, podstawami elektrotechniki, zrównoważonym rozwojem oraz wychowaniem komunikacyjnym. Treści zostały tak zaplanowane, aby stopniowo rozszerzały wiedzę i doskonaliły umiejętności uczniów na kolejnych etapach nauki.

Ważnym elementem programu jest uwzględnienie zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz edukacją klimatyczną. Uczniowie poznają zasady

racjonalnego gospodarowania zasobami, ponownego wykorzystania materiałów oraz analizują wpływ działalności technicznej człowieka na środowisko naturalne, co buduje postawy odpowiedzialności ekologicznej.

Program rozwija również kompetencje kluczowe wskazane w podstawie programowej. Wspiera rozwój kompetencji matematycznych – poprzez planowanie działań, wykonywanie pomiarów i obliczeń, kompetencji cyfrowych – poprzez wykorzystywanie technologii informacyjnych podczas projektowania oraz kompetencji społecznych – dzięki realizacji licznych projektów zespołowych. Uczniowie uczą się współpracy, komunikacji, podziału obowiązków oraz odpowiedzialności za wspólny efekt pracy.

W części dotyczącej wychowania komunikacyjnego program przygotowuje uczniów do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym, uwzględniając zarówno zagadnienia związane z przepisami ruchu drogowego, jak i praktyczne umiejętności dotyczące eksploatacji i konserwacji roweru. Opracowane materiały ułatwiają uczniom przygotowanie do uzyskania karty rowerowej. Autorka uwzględnia możliwość dostosowania treści i form realizacji do warunków organizacyjnych szkoły, wyposażenia pracowni technicznej oraz indywidualnych potrzeb uczniów. Program umożliwia nauczycielowi modyfikowanie i rozszerzanie działań dydaktycznych, zachowując jednocześnie pełną zgodność z wymaganiami podstawy programowej. Liczne projekty techniczne, zadania konstrukcyjne, użytkowe, ekologiczne pozwalają uczniom zdobywać wiedzę poprzez działanie i nabywanie doświadczenia. Powoduje to zwiększenie motywacji do nauki, rozwija zainteresowania techniczne oraz pomaga dostrzegać związki występujące między edukacją szkolną a codziennym życiem.

Omawiany program nauczania stanowi wartościową i nowoczesną propozycję realizacji zajęć praktyczno-technicznych w klasach 4–6 szkoły podstawowej, jest w pełni zgodny z obowiązującą podstawą programową. Uwzględnia założenia reformy edukacyjnej, wspiera rozwój kompetencji kluczowych oraz odpowiada na współczesne potrzeby edukacyjne uczniów. Zawarte w nim treści, metody i formy pracy stwarzają warunki do wszechstronnego rozwoju ucznia, przygotowując go do świadomego, odpowiedzialnego i aktywnego funkcjonowania w środowisku technicznym i społecznym.

Leszek Kopieniak

nauczyciel dyplomowany techniki i informatyki,
autor podręczników do techniki i informatyki dla szkoły podstawowej